

ВАРІАНТИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В АВСТРІЇ †

Барабаш О., студ. ПР – 51,
Дегтярьова Л. І., ст. викл.

Розподіл загальнонімецької мовної спільноти на кілька мовленнєвих, комунікативних призвів до диференціації однієї мови на національні варіанти. Німецька мова являє собою своєрідну архісистему, до якої відноситься австрійська мікросистема.

Національний варіант – особлива форма функціонування єдиної мови, частковий прояв реалізації варіативності її внутрішньої структури і функціональної системи практично на всіх її рівнях. Національний мовний варіант функціонує у межах певного «колективу зносин» (термін А.Баха), що при його відокремленні «мовлення уособнених об'єднань набуває, врешті - рещт, своїх характерних рис». Однією з найважливіших ознак національного варіанту є наявність власної кодифікованої літературної норми, як результату варіювання спільної основи. Щодо австрійського національного варіанту, то національна нормативна кодифікація здійснена в кількох виданнях «Австрійського словника» («*Österreichische Wörterbuch*»). Відмінності німецької мови в Австрії стосуються не лише більшого чи меншого ступеня вживаності певних спільних для німців і австрійців слів, але й порушують відносини системи номінації і семантичної структури слів (нім. *der Stuhl* «стілець» передається в Австрії словом *der Sessel*, яке в німецькій, однак, відповідає значенню «крісло»). Якщо ж австрієць матиме на увазі крісло, то він використовує неодмінно слово *der Fauteuil*.

Одним із найважливіших факторів, що визначають лексичну своєрідність літературної мови Австрії, стала її взаємодія з місцевими діалектами і розмовно-побутовою мовою. Цей вплив простежується у різних тематичних групах лексики: людина, їжа, помешкання, одяг та ін. Так, відомий і в південно німецькій мовній області іменник *der Hafnen* відповідає німецькому *Ofensetzer, Töpfern* «пічкарь», а австрійське *der Rauchfang – keher* означає *Schornsteinfeger* «трубочист». Основними джерелами виникнення і розвитку австрійської національної німецької літературної мови були баварський діалектичний ареал, австріцизми, іноземна лексика. Національний варіант виконує в австрійському узусі усі суспільні функції стандартної літературної мови. Австрійський варіант німецької мови використовується в усіх сферах суспільного життя: в науці, в діловодстві, в побуті.